

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Forgács & Kiss Ügyvédi Iroda (név) által képviselt név (cím) felperesnek, a dr. Kovács Zsuzsa ügyvéd (Busch Ügyvédi Iroda, cím) által képviselt név (cím), mint törvényes képviselő által képviselt név alperes ellen, jogalap nélküli gazdagodás megtérítése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2008. április 29. napján hozott 22.P.23.266/2006/14. számú ítélete ellen az alperes részéről 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 120.000 (százhúszezer) forint másodfokú perköltséget, a Forgács és Kiss Ügyvédi Iroda pénzügyi intézetnél vezetett (.....) számú letéti számlájára.

Az alperes által le nem rótt 900.000 (kilencszázezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Néhai K.Gy. (továbbiakban: örökhagyó) 1994. október 24. napján hunyt el. Hagyatékát két ingatlan, takarékbetétkönyvek, továbbá egyéb ingóságok képezték. Az örökhagyó hagyatékát a közjegyző az alperesnek adta át. A hagyatékátadó végzés indokolása szerint az örökhagyó rokonaként jelentkezett L.L., akinek édesapja és az örökhagyó nagymamája testvérek voltak. Miután a Ptk. 610. §-a értelmében, ha a nagyszülők, illetve azok leszármazói nem örökölhettek, a törvényes örökösök az örökhagyó távolabbi felmenői, e távolabbi felmenők leszármazói azonban már nem örökölhettek. Erre tekintettel L.L. az örökhagyó után a törvény szerint nem örökölt, ezáltal egyéb ismert rokon hiányában a hagyaték az államra szállt. Az alperes a birtokába került ingatlanokat, ingóságokat értékesítette, a betétkönyveket kiváltotta, összességében 24.252.098 forint bevételhez jutott.

A „CS.” Kft. figyeli a közjegyzők azon ügyekben közzétett hirdetményeit, amelyekben a hagyaték ismeretlen örököseit keresik, továbbá figyelemmel kíséri a (...) árverési hirdetményeit is, majd kutatásokat folytatnak az örökösök után. Ilyen kutatás eredménye alapján jutottak el a felpereshez is, mint az örökhagyó örököséhez. A Kft. a 2006. május 18. napján kelt levelében tájékoztatta a felperest, hogy az örökhagyó hagyatékát az alperes örökölte. Amennyiben a felperes megbízza őket a hagyatéki ügyben való eljárásra, vállalják a hagyaték örökléséhez szükséges rokoni kapcsolat, a jogosultságot megalapozó bizonyítékok beszerzését, valamint ügyvédi segítséggel jogai hatékony érvényesítését. A felperes 2006. május 30. napján a megbízási szerződést aláírta, valamint megbízást adott a kijelölt ügyvédi irodának. A meghatalmazás alapján a felperes jogi képviselője 2006. június 26. napján kelt levelében a felperes nevében felszólította az alperes törvényes képviselőjét az örökhagyó hagyatékának természetbeni kiadására, vagy annak ellenértéke megtérítésére. Tájékoztatást adott arról, hogy a felperes az örökhagyó unokatestvére, amelynek bizonyítására anyakönyvi kivonatok fénymásolatait is megküldte. Utalt továbbá arra, hogy az örökös, örökösi minőségéről csak az ügyvédi meghatalmazás aláírásakor 2006. május 30. napján szerzett tudomást. Az alperes képviselője azt a választ adta, hogy a felperes örökösi minőségének megállapítására megismételt közjegyzői eljárásban már nem kerülhet sor, ezért öröklési igényét perben érvényesítheti, a hagyaték átadása csak a peres eljárás jogerős befejezését követően történhet meg.

A felperes a 2006. július 19. napján benyújtott keresetlevéllel érvényesítette öröklési igényét. A hagyatékba tartozó ingatlanok és ingóságok értékesítésére tekintettel módosított keresetében az alperest 23.426.133 forint megfizetésére kérte kötelezni, követelése jogalapjaként a Ptk. 361. §-ában foglaltak alapján a jogalap nélküli gazdagodást jelölte meg.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatatta a felperes örökösi minőségét arra tekintettel, hogy egyes okiratokban az örökhagyó nagyapjának születési napja eltérő, az egyiken 1880. augusztus 20. napja, míg a másikon 1880. augusztus 30. napja szerepel. Erre tekintettel a felperes örökösi minőségét kétséget kizáró módon nem bizonyította. Ezen túlmenően érvelése szerint a felperesi követelés elévült, mert a hagyaték megnyíltának időpontja 1994. október 21. napja volt. A felperesi igény megalapozottsága esetén a felperesi követeléssel szemben beszámítani kérte a hagyaték gondozásával kapcsolatban felmerült költségeit.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 23.425.133 forintot, annak 2006. július 19. napjától a kifizetésig járó, a mindenkorli jegybanki alapkamattal megegyező összegű kamatát, valamint 480.000 forint ügyvédi munkadíjat és 36.400 forint készkiadást. A le nem rótt 900.000 forint illetéket az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló okiratok tartalma alapján arra a következtetésre jutott, hogy azok kétséget kizáró módon igazolják, hogy a felperes az örökhagyó törvényes örököse a Ptk. 609. § (2) bekezdése alapján. Az örökhagyó

szülei, nagyszülei az öröklésből kiestek, ezáltal az öröklésből kiesett nagyszülők helyén, annak leszármazói örökölnék, a felperes ilyen leszármazó. A Ptk. 361. § (1) bekezdése értelmében, aki másnak rovására jogalap nélkül jut vagyoni előnyhöz, köteles ezt az előnyt visszatéríteni. A gazdagodással kapcsolatos vagyoni előnyök visszatérítésére a jogalap nélküli birtoklásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, mely szerint, ha a vagyoni előnyt természetben visszaszolgáltatni nem lehet, értékét kell megtéríteni, a visszatérítésre köteles személy a dologra fordított szükséges költségei megtérítését követelheti. A perbeli esetben az alperes a hagyaték tárgyait értékesítette, ezért az annak helyébe lépett értéket köteles a felperesnek megfizetni. A Ptk. 195. § (2) bekezdése értelmében a jóhiszemű birtokos az addig terjedő időre, amíg a birtokot tőle a jegyző, illetőleg a bíróság előtt vissza nem követelik, a hasznokért és a károkért nem felelős. Az alperes szükségörökösként járt el, ezáltal jóhiszeműségéhez kétség sem fér, ezért a költségek vonatkozásában beszámítási kifogásának a bíróság helyt adott. Ugyanezen okból a kamatok megfizetésére az alperest a keresetlevél benyújtásának időpontjából kötelezte a Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján.

Az elsőfokú bíróság megítélése szerint az alperes elévülési kifogása nem megalapozott. A Ptk. 326. § (1) bekezdésének rendelkezése szerint az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé vált, míg a (2) bekezdés értelmében, ha a követelést a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni, az akadály megszűnésétől számított egy éven belül a követelés akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő már eltelt. A felperes 2006. tavaszáig menthető okból nem volt abban a helyzetben, hogy örökös igényét érvényesítse, mivel a néhai haláláról nem értesült. Ez a tény nem eshet a felperes terhére, tekintettel arra, hogy az örökhagyó nem volt közeli hozzátartozója, a távoli felmenőkből eredő rokoni kapcsolat, valamint a háborús időszak is menthetővé teszi, hogy a felperes a néhaival rokoni kapcsolatot nem tartotta.

Pervesztességére tekintettel az alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az ügyvédi munkadíjból és készkiadásból felmerült perköltség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte, hogy az ítélet az elsőfokú ítéletet megváltoztatva a keresetet utasítsa el és a felperest marasztalja a perköltségben. Megítélése szerint az ítélet megalapozatlan. A felperes keresetében arra hivatkozott, hogy az örökhagyó vérszerinti rokonaként törvényes örököse, mert az örökhagyó nagyapja és az ő nagyapja ugyanazon személy volt, a nagyanyák különbözősége mellett. Erre figyelemmel a felperes öröklésre jogosító kapcsolatát egyetlen személy azonosságára alapította. A csatolt okiratok szerint az örökhagyó apai nagyapja 1880. augusztus 20. napján, míg a felperes nagyapja augusztus 30. napján született. Kétségtelen, hogy mindkét K.Á. K-en született, születési időpontjuk azonban eltérő, ezért a két személy nem lehet azonos. A felperesi felmenőre utaló iratok következetesen az augusztus 30-i születési időpontot tartalmazzák, a szülők neve is azonos, azok azonban arra a K.Á-ra vonatkoznak, aki W.L. házastársaként jelenik meg.

Az elsőfokú bíróság egyéb közvetett módon próbálja igazolni, hogy a két személy vélhetően ugyanaz. Ennek körében hivatkozik arra, hogy az örökhagyó apját ugyanúgy holtta nyilvánították, mint a felperes nagyszüleit. A felperes által csatolt iratokból kitűnően a holtta nyilvánításról két különböző bíróság rendelkezett és a halál vélelmezett időpontja is eltérő. Erre tekintettel a holtta nyilvánítás adataiból egyáltalán nem következik az örökhagyó és a felperesi család azonossága. Az örökös minőség körében a felperest terheli a bizonyítási kötelezettség, amelyre tekintettel kétséget kizáró módon igazolnia kell az örökhagyóval az öröklési igényre alapot adó rokoni kapcsolatot. Ez az alperes álláspontja szerint kétséget kizáró módon nem történt meg. A közokirati bejegyzéssel szemben közvetett bizonyítékok nem fogadhatók el, hasonló tényállás mellett ezt az álláspontot erősíti meg a Fővárosi Bíróság 43.Pf.636.830/2007/5. számú jogerős ítélete, melyből kitűnően az anyakönyvi kivonatokat mint közokiratokat bejegyzéseivel szemben egyéb bizonyítékok nem fogadhatók el. Az alperes kérte, hogy az ítéletábrla fellebbezését tárgyaláson kívül bírálja el.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte, hogy az ítéletábrla az elsőfokú ítéletet hagyja helyben és kötelezze az alperest a perérték 5 %-a + áfa mértékű másodfokú perkölttség megfizetésére képviselőjének letéti számlájára. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a felperes törvényes örökös minőségét. A két K.Á. házasságkötésére vonatkozó anyakönyvi kivonatokat szerint az adatokban több egyezés is van, ezáltal a születési dátum különbözősége ellenére a két személy azonossága egyértelműen megállapítható. Érvelését kiegészítve ellenkérelméhez csatolta az örökhagyó apai nagyszüleinek házasságkötése alkalmából a házassági anyakönyvbe bejegyzett adatokról készült hatósági bizonyítványt. E kiegészítő adatok alapján megállapítható, hogy az örökhagyó nagyapja szüleinek nevei megegyeznek a felperes nagyapjaként megjelölt K.Á. szüeleivel, ami kétséget kizáróan bizonyítja a két személy azonosságát. Mindezekre tekintettel a születés időpontjában való eltérés nyilvánvaló elírás. A Pp. 195. § (5) bekezdése szerint a közokirattal szemben is van helye ellenbizonyításnak, ami jelen esetben megtörtént. Az alperes által csatolt hatósági bizonyítványt Ö. Városi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala Anyakönyvvezetője állította ki, melyben tanúsította, hogy K.Á. és G.F. házasságával kapcsolatban a házassági anyakönyvben bejegyzett adatok szerint a vőlegény szülei K.L. és B.M.

Az ítéletábrla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés e) pontja szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

A fellebbezés alaptalan.

Helytálló az alperes fellebbezési érvelése atekintetben, hogy a felperes az elsőfokú eljárás során hiteltérdemlően nem bizonyította, miszerint az örökhagyó K.Á. nevű nagyapja azonos a felperes ugyanilyen nevű nagyapjával. A rendelkezésre álló okiratok szerint a két K.Á. születésének napja eltérő volt. A számos egyéb azonosításra alkalmas adatokból egyértelműen olyan következtetés nem volt levonható, hogy a születési idő bármelyik okiraton nyilvánvaló elírás lenne. Nem

zárható ki ugyanis, hogy K.-n ugyanazon év, ugyanazon hónapjában de két különböző napon ugyanolyan elnevezésű gyermekek születtek. A két személy azonosságát ténylegesen a fellebbezési ellenkérelemhez mellékelte hatósági bizonyítványban szolgáltatott további adatok igazolták. Annak ellenére, hogy a felperes ezt az okiratot a másodfokú eljárásban terjesztette elő, azt az ítéltábla bizonyítékként értékelte. A perben az alperes védekezése alapján a rokonság igazolása vonatkozásában a jogvita eldöntése érdekében bizonyításra szoruló tény az volt, hogy a különböző okiratokban megjelölt K.Á. nevű személyek azonosak-e, amely tekintetében a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a bizonyítás a felperest terhelte. Az elsőfokú bíróság ezzel összefüggésben elmulasztotta a felperes Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti előzetes tájékoztatását.

A felperes által csatolt hatósági bizonyítvány alapján megállapítható, hogy az örökhatyó K.Á. nevű nagyapjának szülei neve azonos a felperes nagyapjának szülei nevével, ami egyértelműen igazolja a két személy azonosságát és nyilvánvalóvá teszi, hogy az örökhatyó apai nagyapjára vonatkozó elsőfokú eljárásban csatolt okiratban a születésnapja nyilvánvaló elírás. Mindezekre tekintettel a felperes az örökhatyó után a törvényes örökös minőségét megalapozó rokonságot igazolta, ennek folytán az elsőfokú bíróságnak a kereset tárgyában hozott érdemi döntése megalapozott. Ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta. Pervesztessége folytán a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperest a másodfokú perköltség megfizetésére.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében megjelölt ügyvédi munkadíj mértéke (a pertárgy érték 5 % + áfa) eltúlzott. A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése szerint, ha a fél a perköltség megállapítását nem az ügy ellátására vonatkozó megállapodásra alapítja, az ügyvédi munkadíjat e§ rendelkezései alapján kell megállapítani. A 3. § (2) bekezdése szerint polgári perben az elsőfokú eljárásban az ügyvédi munkadíj 10 millió forintig a pertárgy érték 5 %-a, valamint 100 millió forintig a 10 millió forintot meghaladó érték 3 %-a. A 3. § (5) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban megállapítható ügyvédi munkadíj a (2) bekezdésben meghatározott összeg 50 %-a. Mindezek mellett a 3. § (6) bekezdése értelmében a bíróság a munkadíj megállapodása során annak összegét indokolt esetben mérsékelheti. Az ítéltábla megítélése szerint ezen utóbbi rendelkezés alkalmazása indokolt. A fellebbezés elbírálására tárgyaláson kívül került sor. Erre figyelemmel az ítéltábla a pertárgy értékét is figyelembe véve úgy ítélte meg, hogy a felperes képviselőinek fellebbezéssel kapcsolatos tevékenységével - áfával együtt - 120.000 forint perköltség áll arányban. Az alperes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2008. szeptember 30.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.,

. Hegedűs Mária s.k.,
előadó bíró

a tanács elnöke

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül: